

אֵלֶּזְנֹת

הס"ד, אֵלֶּיוֹן קפ"ה

לְשַׁמְרוֹת עֲבֹת

פְּרֻשַׁת בַּר - עֲבֹת הַלְּבָבִים

אֵלֶּא מֵאַחַר שֶׁשָּׁמַע גַּם מִמְלַחְמַת עַמְלָק מִזֶּה נִרְאָה שֶׁהָיָה בְּעֲלֵי מִלְחָמָה, וְעַל כִּרְחֹק שֶׁבְּמִצְרַיִם לֹא רָצוּ לֶלְחֵם וּמִכָּל זֶה הָיָה לְבוֹ בְּטוּחַ לִילָף אֶצְלָם, וְאֵתִי שֶׁפִּיר דְּבָרֵי הַמְדַרְשׁ, וְהוּא פְּרָפְרֵת נְאֻה וּמִשְׁבַּח.

גַּם בְּשִׁנָּה שֶׁלֹּא חָרְיָה, שְׁנַת תַּר"ו, עָמַד ה'כֶּתֶב סוֹפֵר' עַל עֲנִיָּן זֶה שֶׁל הַפֶּרֶת הַטּוֹב, וְאֵלֶּו דְּבָרָיו:

...וְהִנֵּה אֲזוֹ כְּשֶׁעָמְדוּ לִפְנֵי הַר סִינַי לִקְבַּל הַתּוֹרָה לֹא הָיָה בְּאִפְשָׁר שֶׁיִּעֲלֶה עַל דַּעְתָּם שֶׁרְאוּי לָהֶם שֶׁכָּר, וְאִין לָהֶם טוֹבָה קְדוּמָה מֵאֵת ה', דִּידְעוּ בְּעֲצָמָם שֶׁלֹּא הָיוּ רְאוּיִם לִנְפִישׁ שֶׁבְּמִצְרַיִם, שֶׁהָיוּ עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, גוֹי מְקַרֵּב גוֹי, וְהָיָה טוֹבָה קְדוּמָה עַל מְנַת שֶׁתַּעֲבֹדוּן אֱלֹקִים בְּהַר הַזֶּה.

כֵּן כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל תִּמְדֵּי כְּשִׁיעֵשָׂה מִצְוָה יְבִין שֶׁאִין רְאוּי לוֹ שֶׁכָּר כִּי כְּבָר קִבַּל שֶׁכָּרוּ קִדְּם שֶׁעֲשָׂה הַמִּצְוָה, וְטוֹבָה קְדוּמָה לוֹ מֵהַטּוֹב וּמִטֵּיב תִּמְדֵּי, וְאִם בִּלְבָבוֹ יְבִין וּבְעֵינָיו יִרְאָה כֵּן אֲזוֹ תַחֲשַׁב הַמִּצְוָה לוֹ לְצַדִּיקָה וְיִתֵּן לוֹ מִשְׁאֲלוֹתָיו וְיִיטִיב ה' עִמּוֹ בְּזָכוֹת עֲצָמוֹ.

הַרְחַבְתִּי הַדְּבָר בְּעִנְיָן זֶה לְצַרְף הַדְּבָר, וְהַבְּאֵתִי הַמְדַרְשׁ, כָּל שֶׁכְּפֹי טוֹבָה בְּאָדָם סוֹפּוֹ לְכַפֵּר טוֹבָה בְּהַקְב"ה, דְּמִצְוֵינוּ בְּפִרְעָה דְּכִתִּיב (שְׁמוֹת א ח) 'לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף', אִיִּךְ אִפְשָׁר שֶׁלֹּא יָדַע יוֹסֵף שֶׁזֶן וּפְרָנְס הַמְדִּינָה אֵלֶּא שֶׁעֲשָׂה עֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ לֹא יָדַעוּ, וְלִבְסוֹף אָמַר לֹא יָדַעְתִּי אֶת ה'. וְלִכֵּן מִי שֶׁאִינוּ כְּפֹי טוֹבָה נִגְד ה', לֹא יִהְיֶה כְּפֹי טוֹבָה נִגְד אָדָם וְכ"ש נִגְד הַמַּלְכוּת.

(מֵתוֹךְ הַסֵּפֶר סִפְרֵי וִיהִלּוּם לְהַרְבֵּה הַגְּאוּן רַבִּי מִנְחֵם מִנְדֵּל פּוֹמֵרְנֵץ שְׁלִיט"א)

רְאָה שֶׁהֵם בְּעֲלֵי מַדּוֹת טוֹבוֹת מְכִירֵי טוֹבָה

בְּדַרְשָׁתוֹ לְשַׁבֵּת הַגְּדוֹל שֶׁל שְׁנַת תַּר"ה, עָמַד הַגְּאוּן בְּעַל 'כֶּתֶב סוֹפֵר' זצ"ל, וּבִאֵר כִּי בִּיצִיאַת מִצְרַיִם הָרְאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי הֵם מִצְיָנִים בְּמַדָּה טוֹבָה זֶה שֶׁל הַפֶּרֶת הַטּוֹב, וְכָךְ כָּתַב:

מִצְאָנוּ לְהִבִּין דְּבָרֵי הַמְדַרְשׁ, וּמוֹבָא בְּרַש"י, 'וְיִשְׁמַע יִתְרוֹ - מֵה שְׁמוּעָה שָׁמַע וּבֹא קְרִיעַת יָם סוּף וּמִלְחַמַת עַמְלָק'. וְרַבִּים תַּמְהִים, לָמָּה בָרַר דְּבָרִים אֵלֶּו מִכָּל נְפִישׁ מִצְרַיִם. וְיִשׁ לּוֹמַר כִּי קוֹשִׁיַת הַמְדַרְשׁ אִם כִּי יִתְרוֹ הַפִּיר כִּי ה' הוּא הַאֱלֹקִים וְגְדוֹל הוּא מִכָּל אֱלֹקִים, אֲבָל לֹא הָיָה צָרִיךְ לְעוֹב מִקוֹמוֹ וְלְדַבֵּק בִּישְׂרָאֵל שֶׁלֹּא יָדַע אִם יִקְבְּלוּהוּ בְּפָנָיו יְפוֹת וְיִסְבְּלוּ אוֹתוֹ לִישֵׁב עִמָּהֶם. וְהָאֵמַת שֶׁהָיָה חַיִּיב שֶׁיִּכְבְּדוּהוּ וְיִקְבְּלוּהוּ שֶׁהִטִּיב לְמַשָּׂה בְּשַׁעַת דְּחָקוֹ וְאָסַף אוֹתוֹ בֵּיתָה וְנָתַן לוֹ צְפוּרָה בְּתוֹ לְאִשָּׁה וּמְחַיִּיבִים לְשִׁלָּם לוֹ גְּמוּלוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא לְצַעַר אוֹתוֹ. אֲבָל מִנָּא יָדַע כִּי אִינֵם כְּפֹיֵי טוֹבָה, וְהָיָה שֶׁתַּמְהַ הַמְדַרְשׁ: 'מֵה שְׁמוּעָה שָׁמַע וּבֹא', הָיָה מֵה שָׁמַע מִישְׂרָאֵל שֶׁרְאָה שֶׁהֵמָּה בְּעֲלֵי מַדּוֹת טוֹבוֹת מְכִירֵי טוֹבָה.

וְעַל זֶה אָמַר שֶׁשָּׁמַע קְרִיעַת יָם סוּף, שֶׁהָיָה הַכֶּרַח לְקְרִיעַת יָם סוּף וְלֹא הִצִּילוּ עֲצָמָם וְעָמְדוֹ מִחִרְיִישִׁים מִשׁוּם שֶׁלֹּא רָצוּ לָתֵן יָד בְּמִצְרַיִם שֶׁהָיָה לָהֶם אֶכְסֵנְיָא בְּשַׁעַת הַדְּחָק, עַל אַחַת פְּמָה וְכַמָּה שֶׁיִּטִּיבוּ לוֹ וְיִקְבְּלוּהוּ בְּכַבּוּד גְּדוֹל וְיִטִּיבוּ עִמּוֹ. אֵלֶּא שֶׁמְקְרִיעַת יָם סוּף אִין מוֹכַח, דִּיכּוֹל לְהִיֹּת שֶׁלֹּא מִצַּד הַפֶּרֶת טוֹבָה לֹא לְחַמּוֹ עִם מִצְרַיִם אֵלֶּא מִצַּד שֶׁלֹּא הָיָה מְלַמְדֵי מִלְחָמָה כְּתֵרוּץ הָאֲבָן עֲזָרָא.

לְהַפִּיר טוֹבָה לְבֵן הָאֵמָה שֶׁמִּשָּׂם בָּא הַתָּה

אִם עַל תּוֹדָה יִקְרִיבּוּנוּ וְגו' (ז, יב). מִסְפָּר עַל הַסֵּבָא מְסַלְבּוּדְקָא, הַגְּרַנ"צ פִּינְקֵל זצ"ל (אוֹרוֹחוֹת מוֹסֵר מֵאִמֵּר כ"ז): פַּעַם הִגִּיעַ לְסַלְבּוּדְקָא אָדָם מִסִּין, עִם הַלְבוּשׁ שֶׁל הַסִּינַיִם, וְהָיָה זֶה מְרָאָה מוֹזֵר לִילְדִים שֶׁמְעוֹלָם לֹא רְאוּ אִישׁ סִינַי. הַיְלָדִים צָחְקוּ מִמֶּנּוּ וְרָדְפוּ אַחֲרָיו בְּרַחוּבוֹת הָעִיר. לְפַתַּע עָבַר שָׁם הַסֵּבָא מְסַלְבּוּדְקָא זצ"ל, הָרִים אֶת מְקוֹלוֹ וְגָעַר בְּיְלָדִים: 'הַסֵּתִלְקוּ מִכָּאן, אִינְכֶם מִתְבִּישִׁים לְצַחֵק מִמֶּנּוּ, וְהָרִי אֲנַחְנוּ שׁוֹתִים אֶת הַתָּה שֶׁלָּהֶם. [-הַתָּה בְּזַמְנוֹ הָיָה מוֹבָא מִסִּין]. אֲמַנֵּם אִין לְצַחֵק וְלִלְעַג מִשׁוּם אָדָם, אוֹלָם הַסֵּבָא זצ"ל תָּבַע לְהַפִּיר טוֹבָה לְבֵן הָאֵמָה שֶׁמִּשָּׂם בָּא הַתָּה שֶׁמִּמֶּנּוּ אֲנַחְנוּ נִהְנִיִּם. וּמִצְוֵינוּ בְּחז"ל עוֹד שֶׁהַפְּלִיגוֹ וְאִמְרוּ שֶׁכְּפֹי הַטּוֹבָה הָרִי הוּא כְּכּוֹפֵר בְּעַקֵּר, וְכָךְ מְבֹאֵר בְּתוֹסְפֹתָא (שְׁבוּעוֹת פ"ג ה"ה): חֲנִנְיָא בֵּן חֲכִינְאִי אוֹמֵר 'וְכַחַשׁ בְּעַמִּיתוֹ' (וִיקְרָא ה' כ"א), אִין אָדָם כַּחַשׁ בְּעַמִּיתוֹ עַד שֶׁכּוֹפֵר בְּעַקֵּר, פַּעַם אַחַת שֶׁבַת רַבִּי רְאוּבֵן בְּטַבְרַיָא וּמִצְאָו פּוֹלוֹסִיפוֹת אַחַד, אָמַר לוֹ אִיזָה הוּא שְׁנֵאוּי בְּעוֹלָם, אָמַר לוֹ זֶה הַכּוֹפֵר בְּמִי שֶׁבְּרָאוּ.

וְיִתְרָה מִזֶּה לְמַדְנוּ, כִּי אִף עַל פִּי שֶׁשֶׁעָבְדוּ אוֹתָנוּ מִצְרַיִם בְּעַבְדוּהָ קִשָּׁה וּבְגָלוֹת מְרָה, וְכַפְרוּ בְּטוֹבָתָם שֶׁל יַעֲקֹב אֲבִינוּ וְיוֹסֵף הַצַּדִּיק, צוּתָה אוֹתָנוּ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה (דְּבָרִים כ"ג ח): 'לֹא תִתְעַב מִצְרִי כִּי גֵר הָיִיתָ בְּאַרְצוֹ'. וְזֹאת כְּהַפִּרַת הַטּוֹב עֲבוּר הַשָּׁנִים שֶׁמִּצְאָו יַעֲקֹב וּבְנָיו מְנוּחָה שָׁם בְּעַת הָרַעַב, וְאִפְלוּ שֶׁאַחֲרֵי כֵן הִרְעוּ לָנוּ הַמִּצְרַיִם, וְהַדְּבָרִים מְבַהִילִים.

חִידוֹן אֵלֶּזְנֹת - נוּשָׂא פְּרָסִים בְּאִיזָה הַקְּשֵׁר מִזְכָּר סַל בְּפִרְשָׁה זוֹ?

פְּתָרוֹן הַחִידָה - פְּרֻשַׁת וֵאֵרָא:

ש. באיזה הקשר מוזכרים גמלים בפרשתנו?
ת. הגמלים מוֹתוּ בְּמַכַּת דְּבָר (שְׁמוֹת ט, ג).

שֵׁם הַזּוֹכֵה בְּסִידוֹר מִתִּיבְתָא מִנְחָה מְעֵרִיב בְּהוּצַאת "עוֹז וְהַדְר":

פְּרֻשַׁת וֵאֵרָא:
ה' מִשָּׁה אֶלְתֵר מְבַנֵי בְרַק.

פְּתָרוֹן הַחִידָה וְכֵן שֵׁם הַזּוֹכֵה, יְפוֹרְסָמוּ אִי"ה בְּגִלְיוֹנוֹת הַבָּאִים

הַפּוֹתֵרִים נְכוֹנָה יִכְנָסוּ לְהַגְרָלָה אִי"ה

עַל סִידוֹר מִתִּיבְתָא מִנְחָה מְעֵרִיב בְּהוּצַאת "עוֹז וְהַדְר".

אֶת הַפְּתוּרוֹנוֹת יֵשׁ לְשַׁלּוֹחַ אֵלֵינוּ עַד לְיוֹם שְׁנֵי

לְמַסְפָּר פִּקָּס: 077-470-26-81

או לְמִייל: magdenot@gmail.com

נֹא לְכַתּוּב שֵׁם, כְּתוּבַת מְדוּיקָה וְטַלְפוֹן.

בְּרֵאשׁ הַדָּף לְצִיּוֹן "עֲבוּר חִידוֹן לְנוֹעַר".

